

PROTOKÓŁ

29

X.
19

Harciana, dnia 1949 r. Sędzia Łukasz Główny Komisji B.L.N. w Polsce
Mgr. Robert Luman, działając na zasadzie Dekretu z dnia 10 XI. 1945 r.
 (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 293) o Głównej Komisji i Okręgowych Komisjach
 Badania Zbrodni niemieckich w Polsce, jako członek Głównej Komisji, prze-
 słuchał w trybie art. 255 w związku z art. 107, 115 Kodeksu Postępo-
 wania Karnego niżej wymienioną osobę, która zeznała co następuje:

Nazywam się

Imię i nazwisko - Worach Stanisław
 Data i miejsce urodzenia - 3. X. 1910 w Budrewicach pow. Opornu
 Imiona rodziców - Aleksander i Józefa z d. Sadowskich
 Zawód ojca - rolnik
 Przynależność państwowa i narod. - polska
 Wyznanie - ryzymsko-kat.
 Wykształcenie - 3 klasy szkoły zawodowej krawieckiej
 Zawód - krawiec
 Miejsce zamieszkania - Chetulska 24^a m. 6
 Karalność - niekarany.

Wybuch powstania warszawskiego 1944 roku zastał mnie w do-
 mu przy ul. Chetulskiej nr. 24^a. Mniej więcej do połowy sierpnia
 1944 roku, teren nasz był „niezajmiony”. Najbliższe oddziały nie-
 mieckie znajdowały się na ul. Podchorążych w koterach z jed-
 nej strony, poza tym na strzynie w klatkach Dominikanów
 i na Sielichach. Powstańcy natomiast byli w tym czasie na
 Mokotowie i Sadybie. Często przez nasz teren przechodziły pat-
 role niemieckie, które zabierały wszystkich nepotkanych wci-
 enym. Dlatego musieliśmy się ukrywać. W połowie sierpnia
 1944 r. Powstańcy zajęli ten teren, rozdawali się po domach
 na kwatery. Między innymi z ludności cywilnej byli wzywani
Worach

do stawiania bombad. Z naszego terenu powstańcy robili wypadki na Kabanę przy ul. Podchorążych; na park Karłowski.

Po drugiej stronie ul. Chelmskiej, pod nr 19 mieścił się „Zakład Opieki Bożej”, w którym były wychowywane sieroty, przekazywane do lat 18-tych. W pomieszczeniach sierpiec został do zakładu tego ewakuowany szpital św. Ducha i ul. Nowy Świat. ~~W~~ Szpitale te przeniesiono do zakładu, poza tym w fabryce Matejowskiego przy ul. Jedwabniczej 5; w Zakładzie im. Rogo przy ul. Jedwabniczej 3. Na dachach i na murach zostały wywiezione chorągwie Czerwonego Krzyża. ^{Wielu z cywilów} ^{z tego terenu} obu szpitali zostały rannych powstańców. Po kilku dniach od czasu gdy na murach zakładów zostały wywiezione chorągwie Czerwonego Krzyża, Niemcy z samolotu bombardowali wschodnią część Zakładu Opieki Bożej. Wielu rannych poniosło wówczas śmierć. Po tym bombardowaniu szpital św. Ducha, wraz z dużą ilością ludności cywilnej przeniesiono do Powstańca.

2-go września Niemcy bombardowali z samolotów dom przy ul. Turckiej Nr 2, gdzie mieścił się duży schron z ludnością cywilną. W schronie tym poniosło w ten dzień śmierć około 30 osób.

Po tym bombardowaniu w kilka dni Niemcy znowu bili nalożony szpital. Została zburzona zachodnia część Zakładu Opieki Bożej. W okresie między nalożeniami budynki mieszkalne P.C.H. były systematycznie ostrzeliwane pociskami. W budynkach zajętych poprzednio przez szpitale, znajdowała się duża ludność cywilna. Niemcy ^{jak myślimy} o tym byli poinformowani, lecz mimo to właśnie te budynki ostrzeliwali. Powstańców na tym terenie było już bardzo niewiele.

14-go września 1944 r. Zakłady i fabryki zostały doszczętnie bombardowane.

15-go września 1944 r. wyszedł z Warszawy na „Kolewską Drogę” oddział niemiecki zabrał mnie w grupie innych osób na Czerniakowską, do Zakładu Najis. M. P. Lorek

Kiej, skąd następnego dnia udato mi się wyjść na Hilaria
Na tym protokół zakończono i odczytano. 31

20

[Signature]

Wojciech Stanisław

Protokolizacja:
Teresa Zolt.

Oświadczenie: str. 2 w 12 odd. napisano: „i ludności cywilnej”
- „ - 8 odd. - „ - „jak przypuszczam”

Zolt